

INTERVIEW Classis-predikant Peter Verhoeff van PKN stipt grote verschil aan met katholieke kerk

Zelf beslissen over lot kerk

In een tijd dat het in de rooms-katholieke kerk danig rommelt vanwege sluiting van gebouwen, blijft het bij de protestanten opmerkelijk stil.

Leo Blank
l.blank@mediahuis.nl

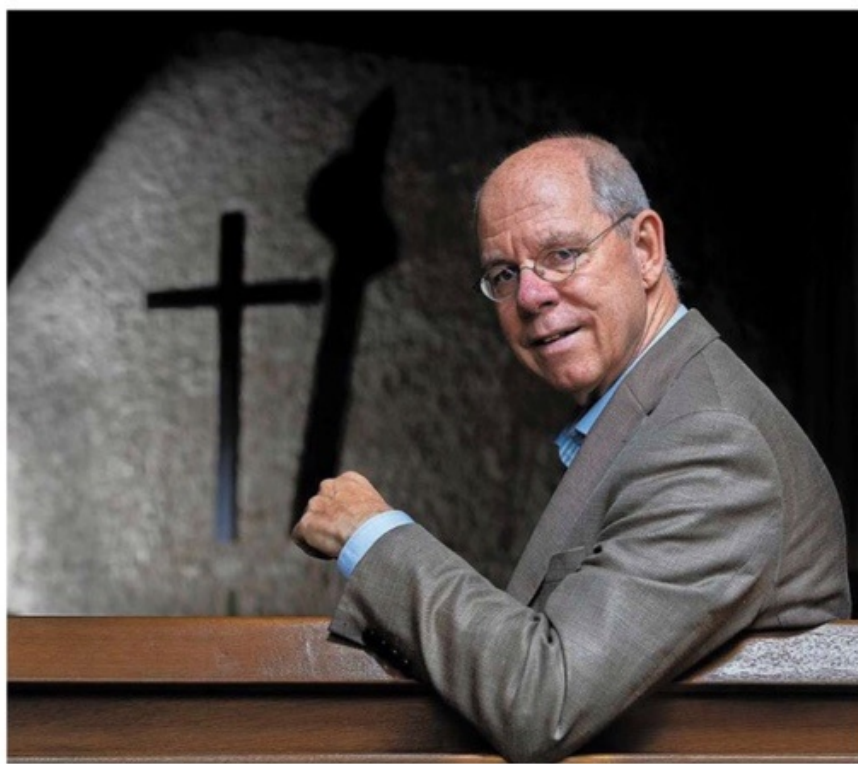
Hoorn ■ Speelt het probleem van afnemend bezoek, minder vrijwilligers en gebrek aan geld bij de PKN niet? „Tuurlijk, ook wij kampen met die maatschappelijke ontwikkeling. Maar bij ons zijn geloofsgemeenschappen volstrekt autonoom in hun besluiten”, zegt classispredikant voor Noord-Holland Peter Verhoeff uit Alkmaar.

Sinds 2018 bekleedt de 61-jarige dominee de functie die vergelijkbaar is met die van de bisschop bij de katholieken. Daarvoor fungeerde Verhoeff vier jaar als landelijk voorzitter van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). In deze regio genoot hij eerder bekendheid als voorganger van De Blijde Mare in Alkmaar-Noord.

Sinds enkele jaren zijn de zeven classis (regio's) in de provincie samengevoegd tot één overkoepelend bestuursplatform. Dat komt vier keer per jaar samen om over actuele zaken te praten. Zo'n dertig personen die alle 170 kerkelijke gemeenten vertegenwoordigen. De PKN ontstond in 2004 na een fusie van de hervormde, gereformeerde en evangelisch-lutherse kerk.

Wezenlijk verschil

Verhoeff snapt de vergelijking met de bisschop, maar stipt direct een wezenlijk verschil aan: „Ik heb veel minder bevoegdheden. Dat komt door de anders georganiseerde hiërarchische opbouw van de katholieke en protestantse kerk. In de roomse kerk beslist de bisschop uiteindelijk over zaken als sluiting van

Peter Verhoeff: „Lokale PKN-kerken houden met eigen geld gebouw in stand.”

BIFOTO.NL / JAN JONG

kerken. Besturen gebeurt daar van boven naar beneden. Bij ons is het net andersom: lokale kerken zijn volstrekt zelfstandig. Zij houden met eigen geld gebouwen in stand. Zolang zij denken vitaal te zijn en te blijven, is er niemand anders dan zij zelf die bepalen dat een kerkgebouw dicht moet.”

Is er dan van 'hogehand' helemaal geen toezicht? „Tuurlijk wel”, aldus Peter Verhoeff, „Elke kerk moet jaarlijks de jaarrekening indienen bij de classis. En als een predikant wordt benoemd, willen we

inzage in de boeken. Financiële problemen willen we voor zijn. Een faillissement is het laatste wat we willen. Dat heeft zich in Noord-Holland overigens nog nooit voorgedaan.”

Vergrijzing

Over het algemeen zijn protestantse kerken niet onbemiddeld. „Er staat geld op de bank. Verpachting van landerijen levert jaarlijks financiële ruimte op. Om geldgebrek zal niet zo gauw een gebouw dicht moeten”, verzekert Verhoeff.

Waar de PKN, net als in de katholieke kerk, wel steeds vaker tegenaan loopt is de terugloop van vrijwilligers door vergrijzing. Minder kerkbezoek verkleint de vijver van waaruit opvolgers gevist kunnen worden. Vrijwilligers zijn nodig voor allerlei taken. Van onderhoud van gebouw en kerkhof tot ziekenbezoek en bestuurlijk werk. „Dit staat onder grote druk”, erkent hij. Door de landelijke fusie is al een groot aantal kerken afgestoten.

Logisch als in één dorp zowel een hervormd als gereformeerd gebeds-

huis staat. Sommige worden nu gebruikt voor maatschappelijke functies als dorps huis of cultureel centrum.

Opperdoes-Medembik

Om bestuurders te ontlasten zet PKN Noord-Holland met volle kracht in op samenwerking tussen gemeenten. Verhoeff legt uit: „Het eerste samenwerkingsverband is er al: Opperdoes en Medemblik. In Sint Pancras, Oudkarspel en Broek op Langedijk wordt er ook naar gekeken. Alle kerken behouden zelfstandigheid, het bestuur is overkoepelend.”

Dit beleid kan op termijn niet voorkomen dat er alsnog kerken moeten sluiten, beaamt hij: „We zijn daar realistisch in. Het is naïef te denken dat kerken weer volstromen. Je kunt niet begroten op wonderen. Kerken verkeren in de hele westerse wereld in crisis. Ik heb geen toverstokje dat ervoor zorgt dat jongeren massaal in de banken terugkeren. Die zijn gerust heel verantwoordelijk en verstandig. Maar de kerk mist de aansluiting met ze. De klik is er niet.”

Minder predikanten

Wat ook zorgen baart, is het dalend aantal predikanten. In Noord-Holland zijn zo'n twintig vacatures. Het duurt steeds langer voordat die zijn ingevuld. In Kudelstaart is de eerste niet-westerse dominee, uit Zuid-Afrika, aan de slag gegaan. Binnenkort begint een landgenoot in Andijk.

Peter Verhoeff weet wat er speelt in de kerken: „Ik preek elke zondag in een van de 170 PKN-gemeenten. Eens in de vier jaar bezoek ik een lokale kerk, zonder directe aanleiding. Ik ken de kerken van binnen uit. Het hart klopt nog overal van vitaliteit. Vorig weekend preekte ik voor tien bezoekers in Holysloot, komende zondag voor vijftig in Badhoevedorp. Doordeweeks bezoek ik ook lokale gemeenten, deze week zat ik in Amstelveen en Den Helder. Zo houd ik binding met de basis.”

GELOVIG

'Omdat we mens zijn met elkaar'

Ik weet niet hoe het u vergaat, maar ik leef op het ogenblik tussen het gewone leven en het wereldnieuws in. Het is herfstvakantie en er zijn weer kinderen op straat. Heerlijk die kinderstemmen en het enthousiasme waarmee ze er op uit gaan. Net ben ik even naar de haven gelopen om de Overwinning te zien binnenvaren, het snelle schip van mijn schippersfamilie dat een

spectaculaire entree maakte dankzij de blokkade van het Houten Hoofd door haar voorganger in de Beurtveerace. Ik doe boodschappen, ik wandel en praat met vrienden en vriendinnen. Maar op de achter- of bijna voorgrond is er dat grote leed van Joodse en Palestijnse vrouwen, mannen en kinderen. Het is er en het einde is nog niet in zicht. Ik

zie mensen die immens lijden, waar nauwelijks hulp voor is. Het mededogen wordt gewogen, het evenwicht ook hier is wankel. Ik heb geen woorden en zoek... een paar regels uit een liedje van Huub Oosterhuis: 'Waar ben je liefde als de aarde beeft de rotsen splijten?' Gelukkig is er voor de meesten van ons nog het gewone leven

met de liefde voor elkaar die we zo normaal vinden. In plaats van eraan voorbij leven, laten we bewust de liefde herkennen. De liefde leven, de liefde delen en met elkaar blijven praten, vragen stellen ook al verschild je van mening, juist als je verschild van mening. Omdat we mens zijn met elkaar.

Marina Slot

